

Секція: Світове господарство і міжнародні економічні відносини

Мокляк М.В.,

к.е.н, доцент,

Попова Ю.М.,

к.е.н, доцент,

*Полтавський національний
технічний університет імені
Юрія Кондратюка*

МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНЦІЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Основною метою економічного розвитку та перетворень в Україні сьогодні є збалансування економіки, досягнення високого рівня ВВП, впровадження новітніх технологій та успішна перспективна колаборація з іноземними країнами.

Однією з основних економічних категорій сьогодення є конкурентоспроможність, що в загальному вираженні показує здатність до конкуренції на тому чи іншому ринку. Стрімкий розвиток світогосподарських процесів, інтенсифікація проявів глобалізації змушує країни по-новому поглянути на конкурентне середовище національних економік. В умовах ринкових відносин відбувається зіткнення інтересів різних країн, але економічний виграш отримують лише ті, що мають сильні конкурентні переваги.

Глобалізація по-різному впливає на конкурентне середовище. Розвиток світової економіки супроводжується зростанням глобальної конкуренції. З відкриттям ринків, зменшенням митних тарифів національні ринки піддаються натиску з боку великих транснаціональних економічних суб'єктів. Це, в свою чергу, породжує певну небезпеку, зокрема, виникає можливість утворення світових монополій, велику роль у зазначених процесах відіграють транснаціональні корпорації (ТНК), діяльність яких теж не можна однозначно оцінити.

У глобальному вимірі виокремились історичні центри випереджаючого розвитку, між якими відбувається жорстке конкурування за домінуючу позицію. Крім конкурування за лідерство в міжнародній економічній системі між собою кожен із цих центрів має ще й внутрішні протиріччя. Це сприяє посиленню економічної залежності і нерівності між країнами [1].

У той же час поглиблення міжнародної спеціалізації і міжнародного поділу праці підвищує ефективність виробництва у результаті перерозподілу ресурсів та засобів праці у межах глобальної економічної системи. Рациональне і ефективніше використання засобів виробництва, ресурсів, праці призводить до зниження витрат виробництва.

Також виробнича економія забезпечується завдяки виробничій кооперації, оскільки все частіше політикою виживання на ринку стає не тільки конкурування, а й взаємодія і співробітництво з метою підвищення конкурентоспроможності по відношенню до інших ринкових суб'єктів. Причому важливо чітко розмежовувати поняття виробничої кооперації та, наприклад, олігополістичних утворень, діяльність яких не сприяє розвитку конкуренції.

Міжнародна конкуренція та проникнення на національний ринок міжнародних господарюючих суб'єктів веде до підвищення загального рівня конкуренції внаслідок застосування ними міжнародних виробничих стандартів, що зумовлює необхідність постійного підвищення конкурентоспроможності виготовлюваної продукції, а це є значним поштовхом до розвитку конкуренції.

Конкурентоспроможність є визначальним критерієм ефективності будьякого економічного суб'єкта. Конкуренті переваги економіки країни, її окремих галузей, підприємств та регіонів на глобальних ринках обумовлюють відповідно і темпи зростання виробництва та національну

безпеку. Рівнем конкурентоспроможності визначаються й світогосподарські позиції країн. Категорії конкуренції і конкурентоспроможності, загальні для всієї економіки, набувають деяких особливих рис залежно від конкретних сфер і галузей на внутрішньому і зовнішньому ринках. [1]

На наш погляд, міжнародна конкурентоспроможність країни — це здатність країни створити таке національне бізнес середовище за умов вільного і справедливого ринку, в якому вітчизняні товаровиробники можуть постійно розвивати свої конкурентні переваги та займати і утримувати стійкі позиції на певних сегментах світового ринку, завдяки: потужному економічному потенціалу, що забезпечує динамічне зростання економіки на інноваційній основі розвинутій системі ринкових інститутів, володінню значним інтелектуальним капіталом та інвестиційними ресурсами, гнучким реагуванням на зміни світової кон'юнктури та, відповідно до цього, диверсифікацією виробництва, максимально відстоюючи реалізацію національних інтересів заради економічної безпеки та високих стандартів життя населення. Як відомо, високу міжнародну конкурентоспроможність можна досягнути і завдяки активному втручання уряду через субсидії, однак це в кінцевому рахунку знижує життєвий рівень населення і така конкурентоспроможність є номінальною. [2] А, реальна конкурентоспроможність можлива лише тоді, коли національні компанії спроможні виготовляти високоякісні товари і успішно реалізовувати їх за цінами, що задовольняють як зовнішніх, так і внутрішніх споживачів — без прямих субсидій, стримування заробітної плати та безробіття.

Високу конкурентоспроможність і економічне зростання обумовлюють чинники, які стимулюють оперативне поширення нових технологій, особливого значення набувають характер і структура взаємодії науки, освіти, фінансування, державної політики та промисловості. Саме інноваційні кластери, на наш погляд, мають у своїй основі стійку систему

передачі нових знань, технологій, продукції, котру називають технологічною мережею. Підприємства кластера мають можливість отримати додаткові конкурентні переваги, здійснюючи внутрішню спеціалізацію, стандартизацію, мінімізуючи витрат на впровадження інновацій. Зростання конкурентоспроможності української економіки залежатиме від того, наскільки регіони провадитимуть активну інноваційну політику та стимулюватимуть інноваційну активність суб'єктів господарювання.

Список використаної літератури:

1. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством: [навч. посібник] /В.Г. Герасимчук.- К.: КНЕУ, 2000. – 255с.
2. Хейнеман Н. Ф. Ризик, невизначеність та прибуток: [монографія] / Н.Ф. Хейнеман. М.: Просвещение, 2003. – 326 с.